

AHİLER

Kalkınma Ajansı
Geleceğe Yön Verir

BİR BAKIŞTA KIRIKKALE

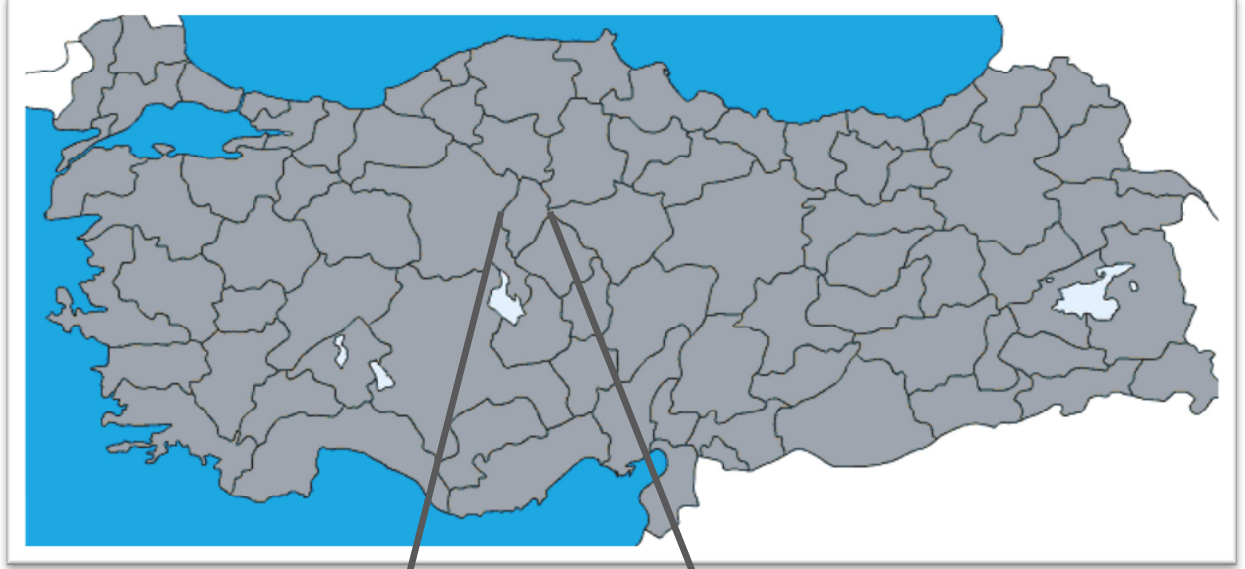
KIRIKKALE YATIRIM DESTEK OFİSİ

Genel Bilgiler

1.Konum

İç Anadolu Bölgesinde yer alan Kırıkkale, doğuda Çorum ve Yozgat, güneyde Kırşehir, batıda Ankara ve kuzeyde Çankırı illeri ile çevrilidir.

Rakım	700m
Boylam	33° 10' -34° 13' Doğu
Enlem	39° 23' -40° 21' Kuzey
Yüzölçümü	4.630 km ²
İlçeler	Merkez, Bahşili, Balışeyh, Çelebi, Delice, Karakeçili, Keskin, Sulakyurt, Yahşihan
İstatistiki Bölge (İBBS Düzey II, III)	TR71, TR711

2.Bazı Büyükşehirlere Uzaklıklar

Ankara	: 75 km.
İstanbul	: 530 km.
Konya	: 270 km.
Kayseri	: 245 km.

3.İklim

Yarı kurak, kışları soğuk, yazları ılık, kara tesirine yakın bir iklime sahiptir.

Ortalama sıcaklık (°C)	:12,3
Ortalama yıllık yağış miktarı (mm)	:384
Ortalama bağıl nem(%)	:62
Ortalama rüzgar hızı (m/sn)	:1,9
Ortalama güneşlenme süresi	:7 saat

4.Arazi kullanımı

Yüzölçümü	:4.630 km ²
Tarım	:% 66,2
Orman	:% 9,6
Mera	:% 14,7
Diğer	:% 9,5

Nüfus verileri

1.Artış

<u>Yıl</u>	<u>Nüfus</u>
2008	279.325
2012	274.727

2.Nüfus yapısı

	2008	2012
Erkek	139.909	137.324
Kadın	139.416	137.403
15 yaş altı	65.900	58.792
15-64 arası	190.532	189.524
65 yaş ve üstü	22.893	26.411

3.Nüfus hareketleri

	2008	2012
Doğum	4.085	3.231
Ölüm	1.011	1.713
Alınan göç	11.360	13.776
Verilen göç	16.605	13.912

Eğitim (2013)

1.Genel eğitim

Kırıkkale’de okul öncesi, ilkokul, ortaokul, lise ve dengi okul olmak üzere toplam 227 okul ve 2.447 derslikte 54.126 öğrenciye 2.993 kadrolu öğretmen tarafından eğitim verilmektedir.

Okul Türü	Okul Sayısı	Öğrenci Sayısı	Kadrolu Öğretmen Sayısı	Derslik Sayısı
Okul Öncesi	17	3.508	195	192
İlkokul	91	16.699	778	777
Ortaokul	65	17.247	1.004	739
Lise ve Dengi Okul	54	16.672	1.016	739
TOPLAM	227	54.126	2.993	2.447

2.Yüksek eğitim

1992 yılında kurulan Kırıkkale Üniversitesi, günümüz itibariyle; 10 Fakülte, 1 Yüksekokul, 6 Meslek Yüksekokulu, 3 Enstitü’de 948 öğretim üyesi ve görevlisi, 23.787 öğrencisi, 792 idari personeli ile her geçen gün hızla gelişmektedir.

İl genelinde 1 İl Halk Kütüphanesi, 8 İlçe Halk Kütüphanesi ve 4 Belde Halk Kütüphanesi olmak üzere toplam 13 Halk Kütüphanesi ile Kırıkkale Üniversitesine ait 3 ayrı mekânda (Merkez Yerleşkesi, Tıp Fakültesi ve Keskin Yerleşkesi) hizmet veren kütüphane bulunmaktadır. İl, ilçe ve belde kütüphanelerinde bulunan yayın sayısı 107.088 adet, okuyucu sayısı 173.065 kişidir. Üniversite kütüphanelerinde ise 85.838 yayın bulunmaktadır.

Yaşam Kalitesi

1.Kültür

	Sayı	Performans/Etkinlik	Ziyaretçi/İzleyici
Tiyatro	2	4	1.526
Stadyum	2	8	6.000
Sinema	4	66	74.115
Müze	1	-	1.500

2.Spor

Spor tesisi	26
Lisanslı sporcu	20.050
Branşlar	22

3.Sağlık

Sağlık hizmetleri yönünden oldukça iyi bir konumda olan Kırıkkale’de Sağlık Bakanlığı’na bağlı 2.748, Kırıkkale Üniversitesi’ne bağlı 618, diğer kamu kurumlarında çalışan 21 ve özel sağlık kuruluşlarında 271 sağlık personeli istihdam edilmektedir.

Hastane	7
Yatak sayısı	949
Uzman hekim	330
Pratisyen hekim	166
Dişçi	62
Eczane	96

İstihdam ve İşgücü Piyasası

1.Sosyal güvenlik (2012)

İl nüfusunun % 96,5'i sosyal güvenlik kapsamındadır. İşsizlik aylığı alanların sayısı 1.265, Engelli aylığı alnaların sayısı ise 264'tür.

Sigortalı Türü	Aktif Sigortalılar (Çalışanlar)	Pasif Sigortalılar (Emekli,Yaşlı, Malül)	Sosyal Güvenlik Kap. Bak. Yük. Tutulanlar (Eş, Çocuk, Ana-Baba)
Hizmet Akdi İle Çalışan (4/a) –SSK-	28.913	27.759	59.718
Bağımsız Çalışanlar (4/b)	11.064	10.795	30.483
Kamu Çalışanları (4-c) –Emekli Sandığı-	15.613	8.208	39.733
TOPLAM	55.590	46.762	129.934

2.İşgücü

	2008	2013
İşsizlik oranı (%)	11,1	8,0
İşgücüne katılım(%)	34,7	44,7
İstihdam oranı (%)	30,9	41,1

3.Sektörlere göre istihdam

	2011
Tarım (%)	21,2
Sanayi (%)	21,5
Hizmetler (%)	57,3

Ekonomi

- Sosyo ekonomik gelişmişlik endeksine göre en gelişmiş 33. il,
- CNBC-e Business Magazine dergisi tarafından yapılan araştırmaya göre Türkiye'nin en yaşanabilir 7. ili,
- Makine, savunma, petrol, yalıtım, gıda ve mobilya ağırlıklı sanayi yapısı,
- Devlet yardımlarında 4. Bölge, organize sanayi bölgelerinde 5. Bölge teşvikleri,
- 5 büyük ölçekli fabrika ile Türkiye'nin savunma alanında belkemiği,
- Türkiye'nin ortasında, karayolları ve demiryollarının kesişim noktasında,
- Ankara Esenboğa uluslararası havaalanına karayolu ile sadece 1 saat mesafede,
- Şehiriçinden geçen demiryolu ile güvenli ve düşük maliyetli nakliye imkanları,
- Bir organize sanayi bölgesi tamamen dolu, diğerinde inşaatlar hızla devam ediyor,
- Türkiye'nin ilk ve tek silah ihtisas organize sanayi bölgesi kurulma aşamasında,
- Geniş üniversite-sanayi işbirliği imkânları,
- Teknopark bünyesinde ar-ge ve inovasyon odaklı yatırımcılara önemli teşvikler

1.Kişi başı gayrisafi katma değer (TR71 Bölgesi-USD)

2008 yılında Türkiye'nin toplam katma değeri 9.384 ABD Doları iken, aynı yıl bu değer TR71 bölgesinde 6.789 ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

Bölge	2008	2007	2006	2005	2004
TR71 (Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	6.789	5.941	4.676	4.458	3.674
Türkiye	9.384	8.267	6.686	6.187	5.103

Kaynak:TÜİK

2.Sektörlere göre gayrisafi katma değer (TR71 bölgesi- 1.000 ABD Doları)

Yıl	Toplam	Tarım		Sanayi		Hizmetler	
		Değer	%	Değer	%	Değer	%
2008	8.462.215	1.654.817	20	2.123.225	25	4.684.172	55
2007	9.799.862	2.048.723	21	2.372.943	24	5.378.196	55
2006	7.015.270	1.598.297	23	1.707.532	24	3.709.442	53
2005	6.519.548	1.767.014	27	1.493.420	23	3.259.114	50
2004	5.700.081	1.619.706	28	1.291.646	23	2.788.729	49

Kaynak:TÜİK

3.Dış Ticaret

3.1.İhracat (1.000 \$)*

Bölge	2008	2009	2010	2011	2012
Kırıkkale	9.071	6.060	46.944	5.910	5.603
Türkiye	132.027	102.143	113.883	134.907	152.462

Kaynak:TÜİK

* TÜPRAŞ Rafinerisi, M.K.E.K. ve aracı ihracatçı ile yapılan satışlar dahil edilmemiştir.

3.1.1.Başlıca ihraç ürünleri (2012)

ISIC Kodu	ISIC adı	Değer - \$
34	Motorlu kara taşıtı ve römorklar	905.942,00
29	Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat	899.115,00
20	Ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç); hasır vb. örülerek ya pılan maddeler	894.815,00
31	Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli makina ve cihazlar	685.003,00
36	Mobilya ve başka yerde sınıflandırılmamış diğer ürünler	506.890,00
27	Ana metal sanayi	506.832,00
1	Tarım ve hayvancılık	314.268,00
15	Gıda ürünleri ve içecek	295.342,00
18	Giyim eşyası	214.507,00
17	Tekstil ürünleri	159.119,00
	Diğer	221.340,00
TOPLAM		5.603.173,00

Kaynak:TÜİK

3.1.2.İhracatta başlıca ülkeler (2012)

No	Ülke	Değer-\$
1	Azerbaycan	900.175
2	İran	882.000
3	Almanya	536.978
4	Afganistan	469.414
5	Kazakistan	430.458
6	İspanya	428.921
7	Polonya	412.893
8	Malezya	200.371
9	Irak	176.280
10	B.A.E.	165.460
	Diğer ülkeler	1.000.223
	Toplam	5.603.173

Kaynak:TÜİK

3.2.İthalat (1.000 \$)

Bölge	2008	2009	2010	2011	2012
Kırıkkale	4.121	2.376	13.998	14.974	4.707
Türkiye	201.964	140.928	185.544	240.842	236.545

Kaynak:TÜİK

3.2.1.Başlıca ithal kalemleri (2012)

ISIC	ISIC adı	İthalat Değeri-\$
1	Tarım ve hayvancılık	846.000,00
25	Plastik ve kauçuk ürünleri	839.963,00
29	Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat	675.509,00
17	Tekstil ürünleri	626.594,00
24	Kimyasal madde ve ürünler	624.158,00
27	Ana metal sanayi	451.171,00
33	Tıbbi aletler; hassas optik aletler ve saat	215.092,00
36	Mobilya ve başka yerde sınıflandırılmamış diğer ürünler	152.428,00
31	Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli mekine ve cihazlar	142.104,00
93	Diğer hizmet faaliyetleri	30.275,00
	Diğer	103.881,00
	Toplam	4.707.175,00

Kaynak:TÜİK

3.2.2.İthalatta başlıca ülkeler (2012)

No	Ülke	İthalat - \$
1	Almanya	1.087.516
2	Çin	961.533
3	A.B.D.	849.607
4	İngiltere	453.312
5	İspanya	404.091
6	Istanbul Ser. Bölge	328.501
7	Yeni Zelanda	220.600
8	Kanada	198.000
9	Tayvan	72.709
10	İran	68.363
	Diğer Ülkeler	62.943
	Toplam	4.707.175

Kaynak:TÜİK

4.Toplam Kredi Kullanımı (ABD doları)

Bölge/Yıl	2007	2008	2009	2010	2011
Kırıkkale	355.212	341.920	386.769	497.775	558.124
TR71 Düzey II	1.770.369	1.678.525	1.893.362	2.628.334	3.027.011
TÜRKİYE	239.503.487	237.957.608	253.867.354	328.151.717	348.200.207

Kaynak: Bankalar birliği

5.Toplam Mevduat (ABD Doları)

Bölge/Yıl	2007	2008	2009	2010	2011
Kırıkkale	310.726	280.642	333.997	373.632	322.244
TR71 Düzey II	2.431.151	2.342.095	2.728.889	3.060.038	2.847.938
TÜRKİYE	306.217.365	296.329.651	339.310.780	397.725.705	368.101.409

Kaynak: Bankalar birliği

6.İstihdama göre işyeri sayıları

Yıl	Çalışan Sayısı				Toplam
	0-9	10-49	50-249	250+	
2012	3.489	441	65	6	4.001
2011	3.261	395	61	7	3.724
2010	3.104	373	55	6	3.538

Kaynak:SGK

Vergiler, ücretler ve tüketim

1.Vergiler

Vergi yada zorunlu katılım	Vergi oranı	Taban
Kurumlar vergisi	%20	Vergilendirilebilir kazanç
SGK primi – işveren payı	%14	Brüt maaş
İşsizlik sigortası primi-İşveren payı	%2	Brüt maaş
Emlak transfer bedeli	%2	Satış fiyatı
Emlak vergisi	%0,2 and %0,3 (İstanbulda iki katı)	Bina veya arsanın değeri (her yıl yeniden değerlendirilir)
Damga vergisi-emlak satımında	%1	Satış fiyatı
Çevre vergisi	21-2.500 TL	
Sözleşmelerde pul bedeli	%1	İşlem değeri
Katma değer vergisi (KDV)	Genel oran 18% (1%-18%)	Katma değer
Reklam vergisi	Değişken	Reklam harcaması

Kaynak: Doing Business In Turkey Report 2013

2.Tüketim bandına göre endüstriyel elektrik fiyatı 2012

Tüketim Aralığı (MWh)	(\$ cent/kWh)*	
	Ocak-Haziran	Temmuz-Aralık
T < 20	14,9	15,9
20 ≤ T < 500	14,1	15,0
500 ≤ T < 2 000	13,2	14,3
2 000 ≤ T < 20 000	11,8	13,1
20 000 ≤ T < 70 000	10,6	11,6
70 000 ≤ T ≤ 150 000	10,4	11,6
T > 150 000	9,8	11,2

Kaynak:TÜİK

*Endüstriyel son kullanıcı için 1 kWh fiyatı (tüm vergiler, fonlar dahil)

3. Tüketim bandına göre endüstriyel doğal gaz fiyatı 2012

Tüketim aralığı (m3)	(\$ cent/m3)*	
	Ocak-Haziran	Temmuz-Aralık
T < 26 094	46,3	51,7
26 094 ≤ T < 260 940	42,9	49,6
260 940 ≤ T < 2 609 400	41,3	47,8
2 609 400 ≤ T < 26 094 000	41,6	47,9
26 094 000 ≤ T ≤ 104 376 000	40,9	47,4

Kaynak:TÜİK

*Endüstriyel son kullanıcı için 1 m3 fiyatı (tüm vergiler, fonlar dahil)

4. Enerji ve Su Tüketimi (2012)

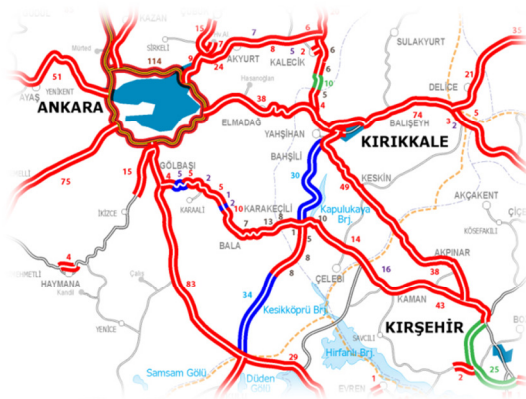
Elektrik (milyon kWh)	384.292
Gaz (m3)	68.925.285
Su (m3)	12.500.000

Ulaşım

1. Karayolu Ağı

Ankara'ya 76 km. mesafede olan Kırıkkale, Ankara çevreyolu bağlantısına ise 60 km uzaklıktadır. Elmadağ viyadüğünün hizmete açılması ile yolculuk süresi azalmış, konfor ve güvenlik artmıştır. Ankara, bölünmüş karayolu ile Kırıkkale üzerinden doğusundaki 43 il'e açılmaktadır.

İnşası tamamlanan Karakeçili-Kulu bağlantısı ile E-90 karayoluna ve güney illere, Kalecik bağlantısı ile ise E-80 karayoluna ve kuzey illere ulaşım daha hızlı ve konforlu sağlanmaktadır. 432 km uzunluğundaki Ankara-Kırıkkale-Samsun Otoyolu'nun tamamlanması Kırıkkale'nin lojistik avantajlarını bir üst aşamaya taşıyacaktır.

	Asfalt betonu	Sathi kaplama	Toplam uzunluk	Bölünmüş yol
İl yolu	2	137	139	3
Devlet yolu	153	80	233	225
Toplam	155	217	372	228

2.Havayolu Ulaşımı

43 dış ve 30 iç hat noktasına doğrudan uçuş gerçekleştirilen Esenboğa Havalimanı'na 90 km mesafede bulunan Kırıkkale, havayolu ulaşımı açısından Başkent Ankara ile benzer avantaja sahiptir.

Esenboğa havalimanında 2012 yılında 69.335 iç hat, 16.548 dış hat uçuşu gerçekleştirilmiş, 7.679.371 iç hat yolcusu, 1.593.737 dış hat yolcusu, 65.474,1 ton iç hat kargosu, 30.043,2 ton dışhat kargosu taşınmıştır.

3. Demiryolu Ulaşımı

Kırıkkale'de iki ana demiryolu hat güzergâhı bulunmaktadır;

- Ankara-Kırıkkale-Kayseri-Sivas-Kars
- Ankara-Kırıkkale-Çankırı-Zonguldak

İl sınırları içindeki demiryolu ağı uzunluğu 97 km olup, 4 istasyon bulunmaktadır.

Yolcu trenleri ile 16 gidiş ve 16 gelişli yük trenleri her gün çalışmaktadır. Ayrıca Ankara-Kırıkkale arasında günde 4 sefer (2 gidiş-2 geliş) taşıma yapan RAYBÜS taşımacılığı mevcuttur.

Çalışmaları süren Ankara-Sivas hızlı tren hattı Kırıkkale'den geçmektedir. Hızlı tren projesinin tamamlanması neticesinde Kırıkkale Ankara'ya daha da yaklaşacaktır.

2012 yılında 79.307 yolcu ve 3.079.019 ton yük transferi gerçekleştirilmiştir.

4.Liman

Kırıkkale, denizyolu ulaşımı ihtiyacını genellikle 335 km. mesafede bulunan Samsun limanından karşılamaktadır. Limana demiryolu ile ulaşımında mümkündür. Samsun limanında 2009 yılında 2.253 gemi giriş çıkışı yapılmış, 1.529.000 ton yük nakli gerçekleştirilmiştir.

Sanayi ve Ticaret

Kırıkkale il merkezi kamu ağırlıklı sanayi şehri olup, diğer ilçe merkezleri ve kırsal kesimin ekonomik yapısı tarıma dayalıdır. Kırıkkale’de imalat sanayi kamuya ait büyük işletmelerin yanında, özel sektöre ait küçük ve orta ölçekli işletmelerden oluşmaktadır. Bunlar arasında, MKEK Fabrikaları ve TÜPRAŞ Rafinerisi ilin ekonomik yapısında önemli yer tutmaktadır.

İlin gelişmesi, büyümesi ve bugüne taşınması Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu (MKEK) ile olmuştur. Ülkemiz savunma sanayisinin bel kemiğini oluşturan MKE Kurumu’nun 10 fabrikasından 5’i, 2 işletmenin 1’i ve Hurda Müdürlüğü Kırıkkale’de bulunmaktadır. MKEK’nin toplam 5.831 personelinin 3.009’u (% 52’si) Kırıkkale’de görev yapmaktadır. A.B.D. ve bir çok Avrupa ülkesinde arasında bulunduğu 40 ülkeye ihracat yapan MKEK aynı zamanda ilin makine imalatı sektörünün gelişmesine de büyük katkı sağlamıştır.

Başta Ankara olmak üzere Orta Anadolu Bölgesindeki birçok ilin petrol ürünleri ihtiyacını karşılamak amacıyla, 1986 tarihinde işletmeye açılan TÜPRAŞ Orta Anadolu Rafinerisi, 2005 yılında özelleştirilmiştir. BOTAS’ın Ceyhan terminalinden 447 km. uzunluğunda boru hattı

marifetiyle ulaşan ham petrolü işleyen TÜPRAŞ tesisinde yaklaşık 900 kişi istihdam edilmektedir.

Kamu yatırımlarına dayalı olarak gelişen Kırıkkale’de; savunma, metal-makine ve petro-kimya sanayi yoğunlaşırken, özel sektörde genellikle bu sanayi kollarına bağlı olarak gelişmenin yanısıra tarım makineleri, gıda ve yem sanayi, toprak, tekstil, ağaç ve mobilya işleri sektörlerinde de ilerleme

kaydedilmiştir.

Kırıkkale’de faal 2 organize sanayi bölgesi bulunmaktadır. Yahşihan ilçesinde yer alan I. OSB’de yatırımcıların yüksek ilgisi nedeniyle boş parsel kalmamıştır. Keskin ilçesinde yer alan OSB’de birçok girişimci inşaatlarına hızla devam etmektedir. Ayrıca, Ülkemizin ilk ve tek silah ihtisas organize sanayi bölgesinin kuruluş çalışmalarında son aşamaya gelinmiştir.

Ticaret ve Sanayi Odasına kayıtlı 342 gerçek kişi, 1.445 tüzel kişi olmak üzere toplam 1.787 üye bulunmaktadır. Bu üyelerin meslek gruplarına göre dağılımı aşağıda yer almaktadır.

Meslek Grubu	Üye Sayısı (Şahıs)	Üye Sayısı (Tüzel)
Gıda Meslek Grubu	27	142
Tarım, Orman ve Hayvancılık Meslek Grubu	12	149
Tekstil Meslek Grubu	20	51
Madencilik ve İmalat Meslek Grubu	13	122
Ev Eşyası, Mobilya ve Züccaciye Meslek Grubu	23	81
Akaryakıt, Otomotiv ve Ulaştırma Meslek Grubu	42	346
İnşaat Malzemeleri Meslek Grubu	21	48
Sigorta, Finans, G.menkul ve Sarraflar Mes. Grubu	38	77
Konut Yapı Kooperatifleri ve İşyeri Yapı Koop.	0	34
Eğitim ve Sağlık Meslek Grubu	15	86
Otel, Lokanta, Kırtasiye, Matbaa, Bas. Yay., Bilg.	15	88
İnşaat Mütahhitleri, Mühendislik Hiz.Meslek Grubu	116	221
TOPLAM	342	1.445

Kırıkkale’de Mevcut Bazı Yatırımcılar

Firma	Sektör	İştilgal Alanı
AKG YALITIM	İnşaat	Yapı Elemanları
AKS MOBİLYA	Mobilya	Mobilya
ANKARA YEM	Gıda-Yem	Un ve Yem İmalatı
AYGAZ	Yakıt	LPG Dolum Tesisi
BİZİNGAZ	Yakıt	LPG Dolum Tesisi
EFOR MAKİNA	Makina	Makina ve Aksamları
EMNİYET SANAYİ	Makina	Otomotiv Yan Sanayi
KALECİK YEM	Gıda-Yem	Un ve Yem İmalatı
KAMBEROĞULLARI	Gıda	Et ürünleri
KARGIN ALÇI	İnşaat	Alçı İmalatı
KUBUŞ KAZAN	Makina	Isı Cihazları
M.K.E.K.	Metal-Savunma	Silah, Mühimmat, Çelik, Prinç ve Hurda
MİLANGAZ	Yakıt	LPG Dolum Tesisi
MİSPA MOBİLYA	Mobilya	Mobilya
MODALIFE	Mobilya	Mobilya
PİYEM	Gıda-Yem	Yem Katkı Maddesi
ŞDL ZİNCİR	Metal	Zincir ve Lastik Koruyucusu
TUNÇLAR	Gıda	Kuruyemiş
TÜPRAŞ	Petro-Kimya	Petrol Rafinerisi
ZİRVE SAVUNMA	Savunma Sanayi	Savunma Yan Sanayii

Başlıca Sektörler

1.Savunma Sanayi

Kırıkkale’de savunma sanayii, Türk Savunma Sanayii’nin belkemiği olan Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumunun (MKEK) 1950 yılında kuruluşuna dayanmaktadır. MKEK, ülke genelinde 12 modern fabrikası ve 7.000 tecrübeli personeli ile NATO standartlarında hafif ve ağır silah, mühimmat, top, mayın, patlayıcı, roket gibi savunma ürünlerinin yanında sivil tüketime yönelik çelik, pirinç, ölçü aletleri vb. ürünleride imal etmektedir.

Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumunun Kırıkkale’de yer alan 5 fabrikası ve yakın mesafedeki diğer fabrikaların kurulmasıyla bir çok girişimci bu fabrikalara çeşitli ara malı ve hammadde temin etmek için ilde yatırım yapmış ve böylece ilde savunma sanayiine yönelik bir yoğunlaşma meydana gelmiştir.

Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu, yerli savunma yan sanayiiden alım oranını her yıl %5 artırmaya ve 2010-2014 yılları arasında 1.000 üzerinde alt yüklenici ile yerli katkı oranını %70 seviyelerine çıkarmaya çalışmaktadır. Özel sektörle işbirliğine açık bir şekilde ürünlerindeki yerli katkı oranını sürekli artırmayı hedeflemesi ilde savunma yan sanayi oluşumu için büyük bir potansiyel yaratmaktadır. Buna bağlı olarak, 2005 yılında sadece 150 olan alt yüklenici sayısı 2010 yılında 815’e yükselmiştir.

MKEK aynı zamanda, başta makine imalatı ve savunma sanayi olmak üzere bir çok sektörde tecrübeli işgücü yetişmesine önemli katkılar sağlayan bir okul vazifeside görmektedir.

Tüm bu avantajların yanında Kırıkkale; Türkiye’nin ilk ve tek silah ihtisas organize sanayi bölgesinin kurulma aşamasında olması, havacılık, elektronik, iletişim, Ar&Ge alanlarında merkez olan ve düzenleyici kamu kuruluşlarına ev sahipliği yapan Başkent’e yakınlığı nedeniyle ülkemizde savunma sanayii alanında yapılacak yatırımlar için ideal ortam sunmaktadır.

Sektörde önemli firmalar

Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumunun 5 fabrikasının yanında, savunma sanayii ve makine imalatı alanında çeşitli ürünler üreten küçük ve orta ölçekli 40 kadar firma bulunmaktadır.

MKE Ağır Silah ve Çelik Fabrikası

Türkiye’nin ilk ve tek Ağır Silah ve Dövme çelik üretimi yapan Fabrikasıdır. 105 mm, 155 mm Top ve Obüs namluları, 60-81ve 120 mm ‘lik havanlar, Mühimmat çelikleri, muhtelif ebad ve kalitelerde dövme çelik malzemelerin üretimlerini modern yöntemlerle yapmaktadır. NATO Kalite Güvence Standardı olan AQAP-2120 Kalite Güvence belgesine ve ISO 9001-2000 Kalite Güvence Sistemine sahiptir.

Ayrıca Tesis Güvenliği belgesi de bulunan fabrika 123.982 m².si kapalı olmak üzere toplam 806.712 m² alanda faaliyetini sürdürmektedir.

Barut Fabrikası

1939 yılında kurulan fabrika 1800 ton/yıl tek bazlı top barutu üretebilmektedir. 1988 yılında nitroselüloz tesisinde ileri üretim teknolojisine yönelik yatırım yapılmış ve uluslararası standartlara uygun nitroselüloz üretimine başlanmıştır. 750 Ton/yıl kapasiteli Küresel Barut Üretim Tesisi Projesinde tamamlanmış ve hayata geçmiştir. Ayrıca 750 ton/yıl kapasiteli plastifiye lak üretimi de yapılmaktadır. Tek bazlı, çift bazlı ve üç bazlı olarak üretilen barutlar top ve obüs, tüfek, tabanca ve av mühimmatlarında sevk barutu olarak kullanılmaktadır. Fabrika AQAP-2120 ve ISO 9001:2000 ve Tesis Güvenlik Belgelerine sahiptir.

Mühimmat Fabrikası

Mühimmat fabrikasında;

- 25 mm, 35mm, 105 mm ve 155 mm top mühimmatları,
- 105 mm, 155 mm ve 8 inç obüs mühimmatları,
- 155 mm uzun menzilli modern mühimmat ailesi ve 40 mm bombaatar mühimmatı,
- 60 mm, 81 mm standart, 120 mm standart ve kargo havan mühimmatı,
- Roket Harp Başlıkları,
- 500 libre ve 2000 libre uçak bombaları,
- bilyalı uçak bombaları,
- tahrip kalıpları ve
- el bombaları üretilmektedir.

Pirinç fabrikası

Demir dışı metallerin üretimi sektöründe ülkemizde kurulan ilk fabrikadır. Fabrikada bakır, bronz, çeşitli pirinç malzemeler ve yüksükler ile ağır silah mühimmatı için sevk çemberleri ve kovan pulları üretilmektedir. AQAP-2120 Kalite Güvence belgesine sahip olan fabrikada kalite yönetim sistemi uygulanmaktadır.

Silah Fabrikası

Silah Fabrikası 1935 yılında kurulmuş olup, asli görevi Türk Silahlı Kuvvetlerinin ve diğer silahlı birimlerin hafif silah konusunda her türlü ihtiyacını karşılamaktır.

Namlusu soğuk dövme teknolojisi ile üretilen 5.56 mm HK 33 E Otomatik Piyade Tüfeği, 7.62 mm G3/A3 & G3/A4 Otomatik Piyade Tüfeği, 7.62

mm MG3 Makinalı Tüfeği, 9 mm MP5/A3 ve MP5/K Makinalı Tabanca, 40 mm T- 40 ve T-40 HK 33 E Bombaatar üretimleri gerçekleştirilmektedir.

44.062 m² si kapalı, 308.754 m² açık alan olmak üzere toplam 352.816 m² alanda faaliyetini sürdüren fabrika ISO 9001-2000 Kalite Yönetim Sistemine ve Tesis Güvenliği Belgesine sahiptir.

Bunların yanında, el bombası, mayın, tank yedek parçası, roket kuyruk aksamı, eğitim bombaları, gaz tüfekleri, püsüs, fünye tertibatları, arazi tankları vb. birçok ürün özel sektör firmalarınca üretilebilmektedir.

2.Enerji

Kırıkkale, 54 MW kapasiteli Kapulukaya ve 17 MW kapasiteli Sulakyurt (Hamzalı) Hidroelektrik Enerji Santraline(HES) sahip olup, toplam 47 MW'lık 3 HES yatırıma başlama aşamasındadır.

Mavi Akım Doğalgaz Boru Hattının 94 km.lik kısmı ile İran Doğalgaz Boru Hattının 32 km.lik kısımları il sınırlarında yer almaktadır.

Tamamlandığında Avrupa'ya 31 milyar metreküp doğalgaz taşıyacak olan Nabucco hattının da Kırıkkale'den geçmesi planlanmaktadır.

Özellikle 2002 yılından itibaren hızla büyüyen ekonomi, artan nüfus ve hızlı kentleşmeye paralel olarak Türkiye'de elektrik tüketiminde yıllık ortalama %8 oranında artış meydana gelmektedir. Bu oran ile Türkiye elektrik sektörü, en hızlı ve istikrarlı büyüyen sektörlerden biri haline gelmiştir.

Elektrik tüketimi artış oranında, dünyada Çin'den sonra ikinci ülke olan ve stratejik konumu gereği yaptığı uluslararası anlaşmalarla bir enerji oyuncusu haline gelen Türkiye'nin, elektrik enerjisi talebini karşılamak için her yıl 4-5 milyar USD değerinde yatırıma ihtiyaç duyması, özel sektörün enerji alanında yatırıma ilgisinin artmasına yol açmaktadır.

Üretilen elektrik enerjisinin mevcut yüksek gerilim enerji nakil hatları vasıtasıyla Türkiye enterkonnekte iletim sistemine kolaylıkla aktarılabilmesine imkan veren Kırıkkale, enerji üretimi alanında ideal yatırım ortamı sunmaktadır.

2,7 milyar USD değerinde ve 2.432 MW gücünde 3 doğalgaz kombine çevrim santralinin de yatırıma başlama aşamasına gelmiş olması İlin enerji yatırımı kapasitesini ortaya koymaktadır.

3.Mobilya

Mobilya sektörü, Türkiye'nin ekonomisindeki önemli lokomotif sektörlerdendir. Ekonomik kriz dönemlerinde bile mobilya üretimi ve uluslararası pazarlardaki etkisi artarak sürmüştür.

2002 yılında 256,8 milyon \$ olan ihracat değeri geçtiğimiz on yıllık dönemde büyük bir gelişme kaydetmiş, 2012 yılında 1,820 milyon \$'a yükselmiştir. Bunun temel dayanağı kalite ve tasarımla birlikte kapasitenin artmasıdır.

Kırıkkale'de küçük atelyelerde el emeğine dayalı olarak başlayan ve gelişen mobilya sektörü son yıllarda önemli mesafe kaydetmiş ve bir değişim sürecinden geçmiştir. Geçmişin dağınık yapısı, elde edilen tecrübeleri ve esnekliğide koruyarak daha organize, entegre ve kurumsal bir yapıya dönüşmüştür. Bugün sektör, masa, sanadalye, yatak ve dolap üretmekten öte çok çeşitli, estetik ve komplike ürünlere yönelmiş ve yüksek kalite ile pazara sunar hale gelmiştir.

Hızla büyüyen ulusal ekonomiye paralel olarak mobilya yurt içi pazarında hızla gelişmektedir. Bu talebe yetişmek için büyük ölçekli bir çok firma seri üretim teknikleri ile üretime devam ederken ihraç pazarları için esnek yapılarını da muhafaza etmektedir.

Kırıkkale'de mobilya sektöründe 96 firma faaliyet göstermektedir. Bunlardan 8 tanesi ise organize sanayi bölgesindedir. Kırıkkale'nin mobilya ihracatı 2011 yılında toplam ihracatından %9 pay almıştır.

Kırıkkale, tecrübeli işgücü, kapsamlı devlet destekleri, pazara ve hammaddeye yakınlığı nedeniyle mobilya alanında yatırım yapacaklar için ideal ortam sunmaktadır.

Başlıca firmalar

Modalife

1989 yılında kurulan Modalife, 2005 yılından itibaren Kırıkkale Organize Sanayi Bölgesinde üretime devam etmektedir. Yatak odası, salon takımları, oturma grupları ve çok çeşitli aksesuarlar üreten firma 90.000 m2 kapalı alanında 1.500 kişi istihdam etmektedir. Tasarım ve üretim aşamasından son kullanıcıya teslimine kadar tüm işlemleri kendi bünyesinde barındıran Modalife, Türkiye genelinde 160 mağaza ile hizmet vermektedir.

A.K.S. Mobilva

1997 yılında kurulan firma, 4.000 m2 kapalı ve 12.000 m2 açık alanda Kırıkkale Organize Sanayi Bölgesinde 60 personel ile yüksek kalitede dayanıklı salon takımları, yatak odası, oturma grupları üretmektedir. Firma, yurt içi ve yurtdışı pazar payını artırmak için inovatif teknolojileri yakından takip etmekte ve kapasitesini sürekli geliştirmektedir.

4.Tarım

İlde kırsal kesimin başlıca geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. Tarımsal işletme sayısı 17.335 adettir. Kırıkkale ili toplam alanı 463.000 hektar olup bununun 306.506 hektarı tarımsal üretimde kullanılmaktadır. Tarımda etkin olarak kullanılan araziler içinde tarla arazileri en büyük paya sahiptir.

Tarla Ürünleri Ekim Alanları ve Üretim Miktarları (2011)

Ürünler	Ekim Alanı (hektar)	Oranı (%)	Üretim Miktarı (ton/yıl)	Oranı (%)
Tahıllar (buğday, arpa,..)	157.728	88	396.814	79
Baklagiller (nohut,fasulye,..)	4.843	2,7	3.068	0,6
Endüstri Bitkileri (ş.pancarı,..)	1.278	0,7	70.315	14
Yağlı Tohumlar (ayçiçeği,..)	14.055	7,8	13.777	2,7
Yumru Bitkiler (soğan,..)	80	0,04	3.027	0,6
Yem Bitkileri (fiğ, yonca, ...)	1.665	0,9	115.356	3,1
TOPLAM	179.650	100	502.357	100

Kırıkkale, iklimi ve toprak karakteri itibariyle çeşitli bitkisel ürünlerin yetiştirilmesine uygundur. Bölgeye has özellik gösteren Hasandede karası ve beyazı, ayçiçeği ve kavun önemli bitkisel ürünlerdir.

2012 yılında bitkisel ürünlerin toplam değeri 325 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Tarımsal mekanizasyon oldukça ileri durumdadır. Tarım ile uğraşan her 3 aileye bir traktör düşmekte ve mevcut tarım arazilerininin %95'i traktörle işlenmektedir. Ayrıca ilde tarım alet ve makineleri imal eden 6 işletme faaliyet göstermektedir.

2009 yılı sonu itibariyle Kırıkkale'de 380 dekar alanda organik tarım yapılmaktadır(Keskin İlçesinde 231, Yahşihan İlçesinde 149 dekar)

Yöresel çeşitliliğin yaşatılması ve yeni çeşitlerin il tarımına kazandırılması çalışmaları kapsamında bodur elma, ceviz, badem bahçeleri, yüksek sistem bağ tesisleri hayata geçirilmiştir.

İlde 33 adet tarımsal kalkınma ve 2 sulama olmak üzere 35 kooperatif bulunmaktadır.

Kırıkkale, 2012 yılında 14.700 ton üretimi ile yağlık ve çerezlik ayçiçeği işleme tesislerine önemli avantajlar sunmaktadır. Tarıma dayalı sanayi alanında süt ürünleri, marmelat, reçel vb. ürünlerde de Kırıkkale yatırımlar için idealdir.

43 ilin kara ve demiryolu ulaşımında kesişim noktası olan Kırıkkale, coğrafi ve iklim koşulları, yer üstü ve yer altı su kaynakları, sulanabilecek tarım arazileri, büyük pazarlara yakınlığı nedeniyle tarımsal üretim ve tarıma dayalı sanayi alanında yatırımlar için cazibe merkezidir.

5.Hayvancılık

2012 yılında Kırıkkale’de 51.530 ton inek sütü, 3.312 ton koyun sütü, 1.253 ton keçi sütü ve 143 ton bal üretimi gerçekleştirilmiştir. Aynı yıl, hayvan varlığının toplam değeri ise 310 milyon TL olarak kaydedilmiştir.

Hayvan Varlığı ve Hayvansal Ürün Üretimi (2012)

Hayvan Cinsi		Sayısı (Adet)	Hayvansal Ürünler	Miktarı
BÜYÜKBAŞ	Sığır (saf kültür)	10.895	Kırmızı Et Süt Yapağı Tiftik Kıl Deri	833,83 ton 72.822,37 ton 164,2 ton 6,1 ton 16,6 ton 3966 adet
	Sığır (kültür melezi)	22.649		
	Sığır (yerli-diğer)	10.958		
	Manda	101		
	TOPLAM	44.603		
KÜÇÜKBAŞ	Koyun (yerli-diğer)	77.552		
	Koyun (merinos)	873		
	Kıl Keçisi	23.553		
	Tiftik Keçisi	4.438		
	TOPLAM	106.616		
KANATLI	Tavuk (yumurta)	279.840	Beyaz Et	0 ton
	Tavuk (broiler)	96.100	Yumurta	63.351.693 adet
	Hindi	3.056		
	Ördek	1.357		
	Kaz	1745		
	TOPLAM	382.098		
KOVAN	Kovan	14.009	Bal	143.225 ton

Kırıkkale’de çayır-mer’a alanları toplam 69.275 hektar, hayvancılık işletmesi sayısı 9.712’dir. 5 adet yetiştiriciler birliği bulunmaktadır. Arı Yetiştiricileri Birliği’nin 192 üyesi ve 7.500 adet kayıtlı kovana bulunmaktadır.

Suni tohumlama çalışmaları kamu bünyesinde ve serbest çalışan 12 adet veteriner hekim tarafından yerine getirilmektedir.

Süt hayvancılığı ve süt ürünlerini geliştirmek amacıyla Kırıkkale Merkez, Balışeyh, Delice, Keskin ve Karakeçili ilçelerinde süt toplama merkezleri bulunmaktadır.

6.Madencilik

Bentonit rezervlerinin bulunduğu Kırıkkale’de feldispat, demir ve bakır-kurşun üretimleri belirli düzeyde gerçekleştirilmektedir.

İldeki önemli metalik ve endüstriyel hammadde yatakları ve zuhurları şu şekildedir: molibden, bakır, kurşun, çinko, demir, manganez, bentonit ve flor.

Keskin ilçesi özellikle bakır-kurşun-çinko, manganez ve bentonit, Çelebi ilçesi ise

demir yatakları bakımından önem arz etmektedir.

7.Kültür ve Turizm

M.Ö. 3000 yılından kalan tarihi eserleri ile Anadolu’nun kalbinde yaşayan Kırıkkale, Balışeyh-Ballı Camii, Koçubaba Camii ve Türbesi, Yeşilyazı Camii, Şeyh Şami Camii ve Türbesi, Hasandede Camii ve Türbesi, Haydar Sultan Camii ve Türbesi ile inanç turizmi için büyük potansiyel arz etmektedir.

Demir Çağı’na tarihlenebilecek Ceritkale Kaya Mezarları, Selçuklular’a ait Çeşnigir Köprüsü ve Hanı, Milli Mücadele dönemine ait izleri taşıyan Fişekhane, Taşmektep, özgün mimari tasarıma sahip tarihi evler ve konaklar, halk müziği, oyunları, mutfağı, geleneksel sanatları Kırıkkale’nin diğer önemli tarihi ve kültürel mirasları arasında yer almaktadır.

Ülkemizin savunma sanayisinin belkemiğini oluşturan Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu’na ait silah müzesi ise ayrı bir cazibe merkezidir.

Türkiye'nin en uzun nehri olan Kızılırmak'ın Ankara'ya en yakın geçtiği il Kırıkkale'dir. Son dönemde gelişen karayolu ağı ile kısalan mesafeler ve artan yolculuk konforu göz önüne alınarak, Kızılırmak ve etrafının sunduğu imkânları değerlendirmek üzere rekreasyon alanında ve tanıtıma yönelik yapılacak yatırımlar neticesinde ili ziyaret eden turist sayısı hızla artacaktır.

Kapulukaya baraj gölünde ve Kızılırmak vadisinde olta balıkçılığı, yükseklikleri 1200-1600 metre arasında değişen yaylalarda yayla turizmi yapılabilmektedir. Bunların yanında avcılık, atıcılık, trekking, hiking vb. doğa sporları için ilde uygun coğrafi şartlar bulunmaktadır.

Keskin ilçesi, Arzu Bayırı mevkiinde yer alan 285 metre uzunluğundaki mağaranın gerek doğal gerekse yapay bölümleri birbirine bağlayan dar geçitler Erken Hıristiyanlık döneminde yapılmış taş duvarlarla örtülüdür. Kuru ve sıcak bir havaya sahip olan mağaranın turizm amaçlı değerlendirilme imkânı bulunmaktadır.

Keskin ilçesi, Arzu Bayırı mevkiinde yer alan 285 metre uzunluğundaki mağaranın gerek doğal gerekse yapay bölümleri

Fuar ve kongre turizmine olanak sağlayacak ölçekte büyük otel varlığı yönünden fakir olan ilde bu alan yatırımcılar tarafından değerlendirilmelidir.

Yatırım Arazileri

a.Kırıkkale I. Organize Sanayi Bölgesi

- Şehir merkezine uzaklığı	: Kırıkkale 10 Km
- Arazinin büyüklüğü	: 150 Hektar
- En Küçük parsel	: 5.000 m ²
- Geçici arsa fiyatı	: 30,00 TL
- Arazinin bağlantısı	: Kırıkkale – Ankara Devlet Karayolu
- Arazinin mevcut durumu	: % 100 OSB arazisi
- Deşarj durumu	: Atık su arıtma tesisi mevcut
- Elektrik	: BEDAŞ sağlamaktadır
- Kullanma suyu	: kuyu (OSB yönetimince)
- En yakın havaalanı	: 80 km (Esenboğa)
- En yakın deniz limanı	: 350 km (Samsun)
- Ankara Çevre Yolu bağlantısı	: 48 km

Kırıkkale Organize Sanayi bölgesi 70 parselden oluşmaktadır. Bölgenin avantajlarından dolayı %100 doluluk oranına ulaşılmıştır. Halihazırda 1.300 kişilik istihdam sağlayan OSB’de tüm firmaların inşaatlarını tamamlayıp faaliyete geçmesi ile yaklaşık 4.000 kişiye iş imkânı sunacaktır. OSB, gıda, yem, savunma sanayi, makine, metal döküm, madencilik, elektrik, geri dönüşüm, asfalt, ağaç ve orman ürünleri, kimya, zirai aletler ve ağırlıklı olarak mobilya imalatı alanında faaliyet gösteren firmalarca tercih edilmektedir.

b.Keskin Organize Sanayi Bölgesi

- Şehir merkezine uzaklığı	: Kırıkkale 18 Km. – Keskin 8 Km.
- Arazinin büyüklüğü	: 153 Hektar
- En küçük parsel	: 5.000 m ²
- Geçici arsa fiyatı	: 18,00 TL
- Arazinin bağlantısı	: Kırıkkale – Kırşehir Devlet Karayolu
- Arazinin mevcut durumu	: % 100 hazine arazisi
- Deşarj durumu	: -
- Elektrik	: BEDAŞ sağlamaktadır(lisans alımına kadar)
- İçme ve kullanma suyu	: Belediye tarafından sağlanmaktadır
- En yakın havaalanı	: 100 km (Esenboğa)
- En yakın deniz limanı	: 360 km (Samsun)

KIRIKKALE YATIRIM DESTEK OFİSİ